

Měnová statistika

Duben
2006

OBSAH

Tabulka 1: Základní úrokové sazby (str.3)

Tabulka 2: Úrokové sazby finančních trhů (str.3)

Komentáře k tabulkám 1-2 (str.4)

Měnový vývoj

Tabulka 3: Základní měnové indikátory (str.5)

Tabulka 4: Peněžní agregáty a protipoložky (str.6)

Tabulka 5: Členění komponent M3 podle sektoru klienta (str.7)

Tabulka 6: Úvěry soukromému sektoru (str.7)

Tabulka 7: Příspěvky k roční míře růstu M3 (str.8)

Tabulka 8: Příspěvky k roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru (str.8)

Tabulka 9: Rozvahy MFI podle vykazujících subjektů (str.9)

Komentář k tabulkám 3-9 (str.10)

Úrokové sazby měnových finančních institucí

Tabulka 10: Úrokové sazby MFI - nové obchody (str.11)

Tabulka 11: Úrokové sazby MFI - stavy obchodů (str.12)

Komentáře k tabulkám 10-11 (str.13)

Fondy kolektivního investování kromě fondů peněžního trhu

Tabulka 12: Čtvrtletní agregovaná rozvaha FKI (str.14)

Komentář k tabulce 12 (str.15)

Slovník pojmů (str.16)

Technické poznámky (str.19)

Seznam příloh

Příloha

Statistika úrokových sazeb (MIR)

TABULKA 1

Základní úrokové sazby

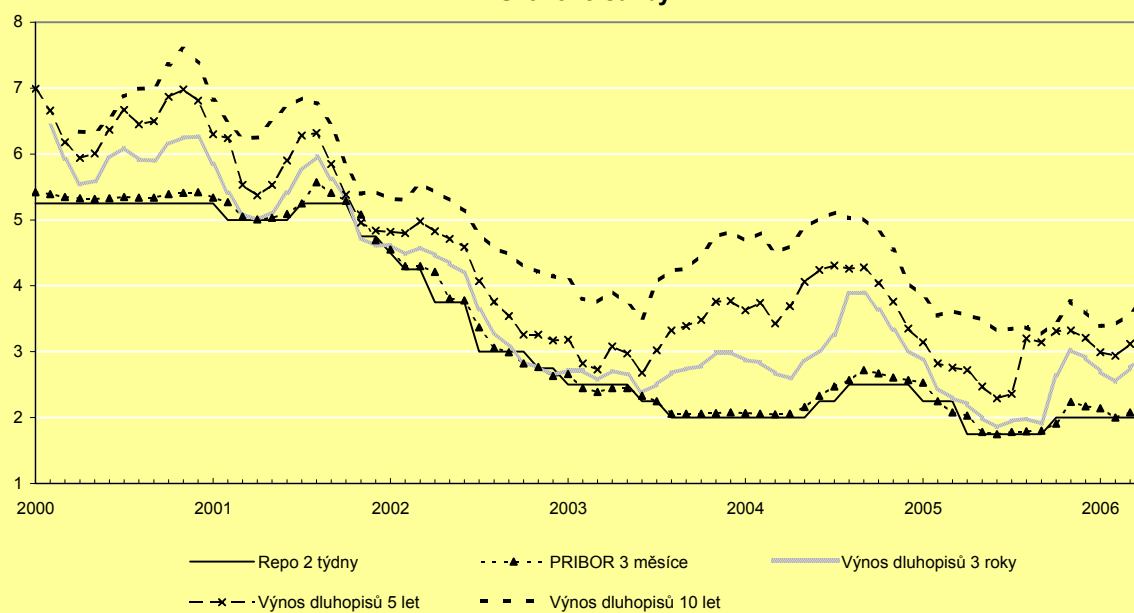
	ČNB			ECB
	od 1.4.2005	od 29.4.2005	od 31.10.2005	od 2.3.2006
Repo 2 týdny	2,00	1,75	2,00	2,50
Diskontní sazba	1,00	0,75	1,00	1,50
Lombardní sazba	3,00	2,75	3,00	3,50

TABULKA 2

Úrokové sazby finančních trhů

měsíční průměr	2005		2006					
	duben		únor		březen		duben	
	ČR	Euro	ČR	Euro	ČR	Euro	ČR	Euro
Peněžní trh								
CZEONIA/ EONIA								
overnight	1,96	2,08	1,95	2,35	1,95	2,52	1,96	2,63
PRIBOR/ EURIBOR								
1 měsíc	2,02	2,10	1,99	2,46	2,04	2,63	2,04	2,65
3 měsíce	2,03	2,14	2,00	2,60	2,08	2,72	2,11	2,79
6 měsíců	2,03	2,17	2,04	2,72	2,16	2,87	2,22	2,95
1 rok	2,05	2,27	2,17	2,91	2,32	3,11	2,43	3,22
Kapitálový trh								
Výnosy dluhopisů								
3 roky	2,21	2,55	2,54	3,07	2,76	3,30	2,91	3,49
5 let	2,72	2,89	2,94	3,26	3,12	3,47	3,36	3,71
10 let (Maastricht)	3,55	3,57	3,41	3,55	3,58	3,73	3,85	4,01

Úrokové sazby

Komentář k základním úrokovým sazbám (tabulka 1) a k úrokovým sazbám finančních trhů (tabulka 2): Duben 2006

Základní úrokové sazby

Základní úroková sazba ECB je od začátku března 2006 stanovena na 2,5 %. 2T Repo sazba ČNB je ve srovnání se sazbou ECB nižší o půl procentního bodu (2T Repo sazba ČNB je od konce října 2005 nastavena na 2,0 %).

Úrokové sazby finančních trhů

Úrokové sazby na peněžním trhu nepatrně vzrostly jak v ČR, tak v eurozóně. Výše rozdílu mezi sazbami v obou regionech se oproti minulému měsíci již výrazně neprohloubila, nicméně sazby na peněžním trhu v eurozóně jsou ve srovnání s ČR výrazně vyšší; 3-měsíční PRIBOR dosáhl hodnoty 2,11 %, 3-měsíční EURIBOR vzrostl na 2,79 %.

Výnosy na kapitálovém trhu v ČR a eurozóně zaznamenaly stejně jako minulý měsíc zvýšení, a to pro všechny splatnosti. Tempo růstu výnosů dluhopisů bylo v obou regionech srovnatelné. Pro splatnost 10 let se výnosy dluhopisů v ČR zvýšily na 3,85 %, v eurozóně dokonce dosáhly 4,01 %.

TABULKA 3

Základní měnové indikátory

v mld. Kč, není-li uvedeno jinak	2005			2006								
	duben			únor			březen			duben		
	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (%)	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (%)	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (%)	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (%)
M1	1 041,3	3,6	7,4	1 194,7	5,5	15,8	1 166,8	-28,4	12,9	1 208,2	42,6	16,6
M3 ¹⁾	1 688,6	36,1	6,2	1 852,8	13,8	12,7	1 859,6	6,2	13,0	1 909,3	52,2	13,7
Úvěry soukromému sektoru ²⁾	936,4	9,9	17,3	1 091,1	14,7	20,8	1 108,8	17,0	20,7	1 128,3	20,7	21,6
Čistá zahraniční aktiva ³⁾	956,3	24,9	11,0	1 057,4	-9,0	23,1	1 056,1	-1,2	17,1	1 048,7	10,0	15,0

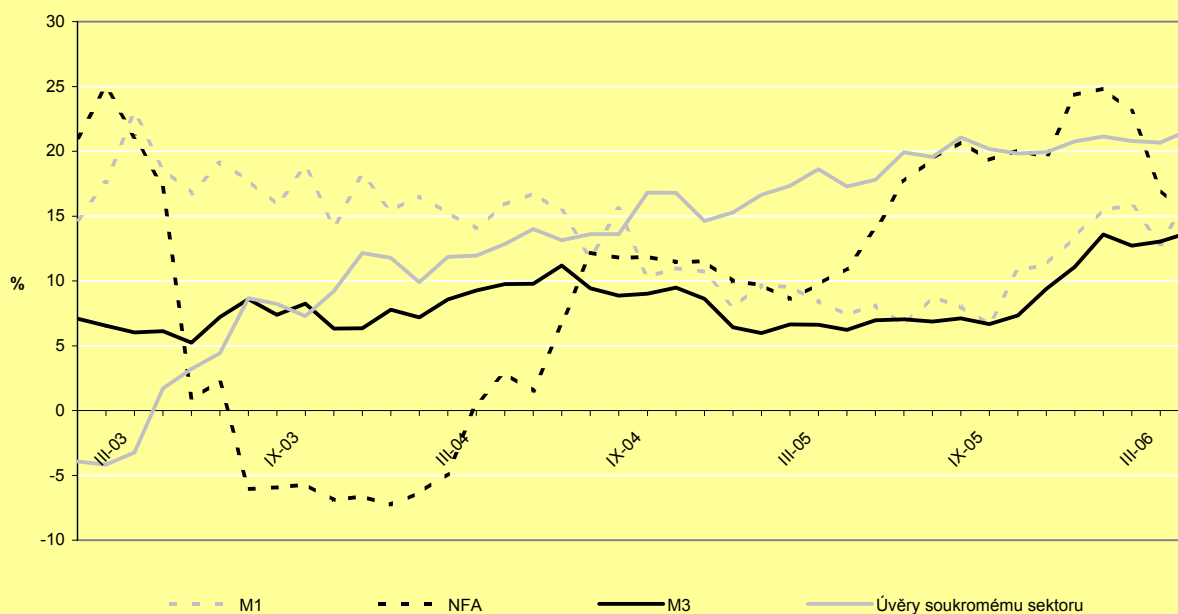
¹⁾ Peněžní agregáty zahrnují měnová pasiva MFI vůči non-MFI rezidentům kromě centrální vlády. M1 je suma oběživa a jednodenních vkladů; M2 je suma M1, vkladů s dohodnutou splatností do dvou let a vkladů s výpovědní lhůtou do třech měsíců; a M3 je suma M2, repo operací, akcií/podílových listů fondů peněžního trhu a dluhových cenných papírů do dvou let.

²⁾ Soukromý sektor je tvořen všemi institucionálními sektory kromě sektoru vlády (S.13) a sektoru měnových finančních institucí (S.121 a S.122) podle klasifikace ESA95.

³⁾ Čistá zahraniční aktiva (NFA) jsou saldem krátkodobých a dlouhodobých pohledávek a závazků MFI ve vztahu k nerezidentům.

⁴⁾ Čistá hodnota finančních transakcí uskutečněných v daném měsíci. Vypočteno jako rozdíl stavů očištěný o netransakční změny.

Roční míry růstu

TABULKA 4

Peněžní agregáty a protipoložky

v mld. Kč, není-li uvedeno jinak	2005			2006								
	duben			únor			březen			duben		
	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (%)	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (%)	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (%)	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (%)
SLOŽKY M3												
(1) M3 (=položky 1.3, 1.6 a 1.11)	1 688,6	36,1	6,2	1 852,8	13,8	12,7	1 859,6	6,2	13,0	1 909,3	52,2	13,7
(1.1) Oběživo	245,9	3,1	8,2	264,8	3,0	9,9	267,3	2,5	10,0	272,7	5,4	10,9
(1.2) Jednodenní vklady	795,3	0,5	7,1	929,9	2,5	17,6	899,5	-30,9	13,7	935,5	37,1	18,3
(1.3) M1 (=položky 1.1 a 1.2)	1 041,3	3,6	7,4	1 194,7	5,5	15,8	1 166,8	-28,4	12,9	1 208,2	42,6	16,6
(1.4) Vklady s dohodnutou splatností do 2 let	475,5	29,4	-0,5	434,7	8,6	-3,8	465,9	31,0	5,3	469,8	5,2	-0,1
(1.5) Vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců	109,3	1,3	36,7	151,9	0,8	41,9	151,8	-0,1	40,7	156,2	4,5	43,1
(1.6) Krátkodobé vklady (položka 1.4 a 1.5)	584,8	30,7	4,8	586,6	9,4	4,9	617,8	30,9	12,2	626,1	9,6	8,0
(1.7) M2 (položky 1.3 a 1.6)	1 626,1	34,2	6,4	1 781,3	14,9	12,0	1 784,6	2,5	12,6	1 834,2	52,2	13,5
(1.8) Repo operace	9,6	1,9	-25,5	13,0	-1,2	138,0	16,1	3,2	107,6	16,0	-0,2	66,0
(1.9) Akcie/podílové listy fondů peněžních trhů	52,6	0,0	12,2	58,4	0,0	24,9	58,7	0,4	11,7	58,7	-0,1	11,6
(1.10) Dluhové cenné papíry do 2let	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	-	0,2	0,1	-	0,5	0,2	-
(1.11) Obchodovatelné nástroje (položky 1.8, 1.9 a 1.10)	62,6	1,8	1,1	71,5	-1,2	35,8	75,1	3,7	23,8	75,1	0,0	20,2
PROTIPOLožKY M3												
MFI pasiva												
(2) Vklady od centrální vlády	125,7	-34,6	-0,2	221,9	-1,8	108,8	231,2	8,7	46,0	203,5	-27,5	64,1
(3) Dlouhodobější finanční pasiva MFI od ostatních rezidentů (položky 3.1 až 3.4)	593,7	11,7	4,2	602,6	2,9	11,0	606,8	6,0	9,9	592,2	2,4	8,1
(3.1) Vklady s dohodnutou splatností nad 2 roky	255,6	13,7	6,4	245,2	-1,3	0,9	244,9	-0,2	1,2	252,4	7,5	-1,2
(3.2) Vklady s výpovědní lhůtou nad 3 měsíce	90,8	-1,0	-10,4	74,3	-1,0	-20,0	73,4	-0,9	-20,0	72,5	-0,8	-20,1
(3.3) Emitované dluhové cenné papíry nad 2 roky	37,8	0,7	-2,1	61,8	1,4	87,3	62,5	0,2	65,0	62,8	-0,2	61,3
(3.4) Kapitál a rezervy	209,5	-1,7	9,8	221,3	3,8	25,1	225,9	7,0	22,9	204,5	-4,1	21,7
MFI aktiva												
(4) Úvěry rezidentům a nakoupené CP (položky 4.1 a 4.2)	1 423,2	-1,2	2,3	1 563,3	19,9	11,2	1 573,3	10,4	11,0	1 600,1	29,0	13,2
(4.1) Úvěry vládě a nakoupené CP	456,8	-11,0	-17,7	436,8	5,1	-7,4	428,9	-6,9	-8,0	435,6	7,7	-4,1
v tom: úvěry	111,6	-10,9	-33,6	88,6	-0,4	-30,5	85,0	-3,7	-30,4	85,6	0,7	-22,9
CP jiné než akcie	345,2	-0,1	-10,8	348,2	5,5	1,1	344,0	-3,2	-0,1	350,0	7,0	2,0
(4.2) Úvěry soukromému sektoru a nakoupené CP	966,3	9,8	15,5	1 126,5	14,8	20,6	1 144,4	17,3	20,3	1 164,5	21,3	21,3
v tom: úvěry	936,4	9,9	17,3	1 091,1	14,7	20,8	1 108,8	17,0	20,7	1 128,3	20,7	21,6
CP jiné než akcie	18,5	-0,1	-31,6	14,5	-0,1	-36,5	14,8	0,3	-33,6	14,9	0,1	-32,7
akcie a ostatní majetkové účasti	11,4	0,0	-0,7	20,9	0,1	125,2	20,9	0,0	82,2	21,3	0,4	85,6
(5) Čistá zahraniční aktiva	956,3	24,9	11,0	1 057,4	-9,0	23,1	1 056,1	-1,2	17,1	1 048,7	10,0	15,0
(6) Ostatní protipoložky M3 (=M3+položky 2,3 - položky 4,5)	28,6	-10,5	-15,5	56,5	4,0	86,8	68,2	11,7	74,3	56,2	-12,0	96,6

¹⁾ Čistá hodnota finančních transakcí uskutečněných v daném měsíci. Vypočteno jako rozdíl stavů očištěný o netransakční změny.

TABULKA 5

Členění komponent M3 podle sektoru klienta¹⁾

v mld. Kč	2005		2006					
	duben		únor		březen		duben	
	Stav	Měsíční transakce ²⁾	Stav	Měsíční transakce ²⁾	Stav	Měsíční transakce ²⁾	Stav	Měsíční transakce ²⁾
(1) Jednodenní vklady	795,3	0,5	929,9	2,5	899,5	-30,9	935,5	37,1
(1.1) Ostatní vláda (bez centrální)	75,8	12,3	91,1	2,0	80,8	-10,3	97,2	16,4
(1.2) Ostatní finanční zprostředkovatelé ³⁾	13,4	-2,9	19,6	-0,1	16,6	-3,0	17,0	0,4
(1.3) Pojišťovny a penzijní fondy	6,5	-12,2	9,7	-5,3	6,3	-3,4	6,2	-0,1
(1.4) Nefinanční podniky	263,1	-2,5	328,0	-5,0	311,7	-16,7	319,3	8,4
(1.5) Domácnosti ⁴⁾	436,6	5,8	481,5	10,8	484,1	2,5	495,8	12,1
(2) M2-M1 (ostatní krátkodobé vklady)	584,8	30,7	586,6	9,4	617,8	30,9	626,1	9,6
(2.1) Ostatní vláda (bez centrální)	23,4	2,2	19,9	-2,8	26,6	6,6	25,7	-0,9
(2.2) Ostatní finanční zprostředkovatelé ³⁾	12,7	3,0	14,8	-0,2	17,2	2,3	16,9	-0,2
(2.3) Pojišťovny a penzijní fondy	30,3	7,5	27,5	3,9	28,1	0,6	23,4	-4,7
(2.4) Nefinanční podniky	198,8	20,2	179,4	12,5	199,9	20,3	208,3	8,8
(2.5) Domácnosti ⁴⁾	319,6	-2,3	344,9	-4,0	346,0	1,0	351,8	6,6
(3) Repo operace (část M3-M2)	9,6	1,9	13,0	-1,2	16,1	3,2	16,0	-0,2
(3.1) Ostatní vláda (bez centrální)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
(3.2) Ostatní finanční zprostředkovatelé ³⁾	2,1	0,4	1,3	-0,3	1,4	0,1	1,1	-0,3
(3.3) Pojišťovny a penzijní fondy	7,4	1,4	11,1	-1,0	14,1	3,0	14,3	0,2
(3.4) Nefinanční podniky	0,2	0,0	0,6	0,1	0,6	0,0	0,5	-0,1
(3.5) Domácnosti ⁴⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

TABULKA 6

Úvěry soukromému sektoru

v mld. Kč	2005		2006					
	duben		únor		březen		duben	
	Stav	Měsíční transakce ²⁾	Stav	Měsíční transakce ²⁾	Stav	Měsíční transakce ²⁾	Stav	Měsíční transakce ²⁾
(1) Úvěry nefinančním podnikům	486,2	1,0	543,9	9,1	547,8	3,3	561,0	14,1
(1.1) Do 1 roku včetně	197,5	-1,2	218,0	3,0	218,3	0,2	223,3	5,3
(1.2) Nad 1 do 5 let včetně	123,7	0,5	131,8	1,3	132,2	0,2	134,8	2,9
(1.3) Nad 5 let	165,1	1,7	194,1	4,7	197,4	2,9	203,0	5,9
(2) Úvěry domácnostem⁴⁾	335,6	7,5	428,0	5,4	438,1	10,2	445,1	7,1
(2.1) Na spotřebu	71,4	1,8	89,6	0,2	91,8	2,4	92,7	0,9
(2.2) Na bydlení	226,1	5,2	291,8	4,8	298,4	6,6	303,8	5,4
(2.3) Ostatní	38,2	0,4	46,6	0,4	47,9	1,2	48,6	0,8
(3) Úvěry ostatním finančním zprostředkovatelům³⁾	112,9	1,9	116,4	0,7	120,3	3,8	120,9	0,7
(4) Úvěry pojišťovnám a penzijním fondům	1,7	-0,5	2,8	-0,5	2,5	-0,3	1,3	-1,2

¹⁾ Tabulka 5 neobsahuje ty komponenty M3, které dosud nelze sektorově členit, tj. oběživo, akcie/podílové listy FPT a dluhové cenné papíry do 2 let.

²⁾ Čistá hodnota finančních transakcí uskutečněných v daném měsíci. Vypočteno jako rozdíl stavů očištěný o netransakční změny.

³⁾ Ostatní finanční zprostředkovatelé - klienti MFI náležející do sektorů ostatních finančních zprostředkovatelů bez pojišťoven a penzijních fondů (S.123) a pomocných finančních institucí (S.124) podle klasifikace institucionálních sektorů ESA95)

⁴⁾ Domácnosti - klienti MFI náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace institucionálních sektorů ESA95.

TABULKA 7

Příspěvky k roční míře růstu¹⁾ M3

	2005	2006		
	duben	únor	březen	duben
	p.b.	p.b.	p.b.	p.b.
M1	4,5	9,9	8,1	10,2
v tom: oběživo	1,2	1,5	1,5	1,6
jednodenní vklady	3,3	8,5	6,6	8,6
M2-M1 (ostatní krátkodobé vklady)	1,7	1,7	4,1	2,7
M3-M2 (krátkodobé obchodovatelné nástroje)	0,0	1,1	0,9	0,7
M3	6,2	12,7	13,0	13,7

TABULKA 8

Příspěvky k roční míře růstu¹⁾ úvěrů soukromému sektoru

	2005	2006		
	duben	únor	březen	duben
	p.b.	p.b.	p.b.	p.b.
Nefinanční podniky	6,4	8,2	7,5	8,8
Domácnosti ²⁾	10,7	12,0	12,1	11,9
Ostatní finanční zprostředkovatelé ³⁾	0,4	0,6	1,1	0,9
Pojišťovny a penzijní fondy	-0,2	0,1	0,0	0,0
Úvěry soukromému sektoru ⁴⁾	17,3	20,8	20,7	21,6

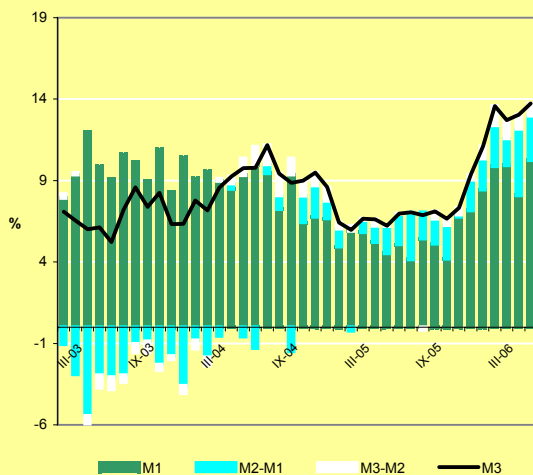
¹⁾ Příspěvky k roční míře růstu M3 / úvěrům soukromému sektoru jsou míry růstu vybraných komponent vážené jejich podílem na celkové míře růstu agregátu.

²⁾ Domácnosti - klienti MFI náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace institucionální sektorů ESA95.

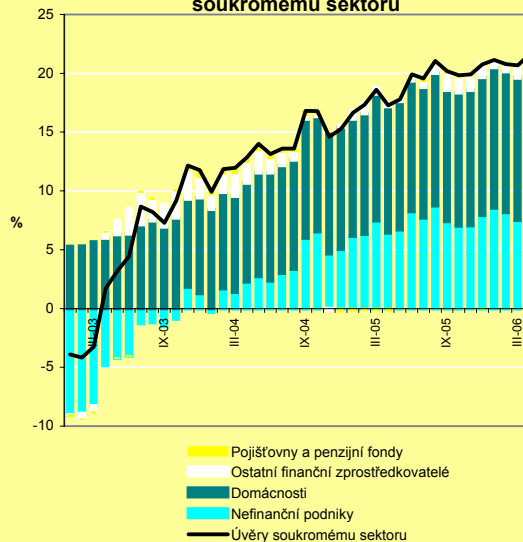
³⁾ Ostatní finanční zprostředkovatelé - klienti MFI náležející do sektorů ostatních finančních zprostředkovatelů bez pojišťoven a penzijních fondů (S.123) a pomocných finančních institucí (S.124) podle klasifikace institucionálních sektorů ESA95)

⁴⁾ Soukromý sektor je tvořen všemi institucionálními sektory kromě sektoru vlády (S.13) a sektoru měnových finančních institucí (S.121 a S.122) podle klasifikace ESA95.

Příspěvky k roční míře růstu M3

Příspěvky k roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru

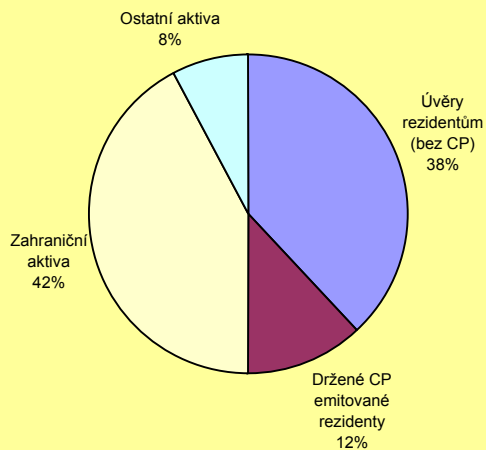

Tabulka 9

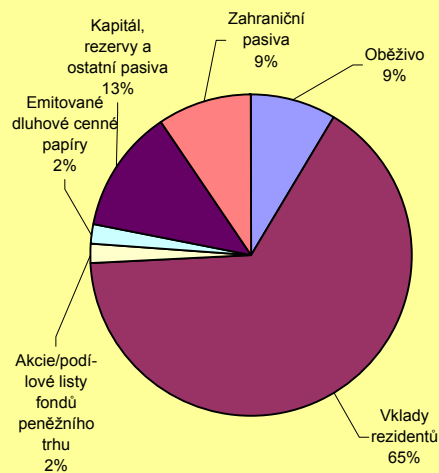
Rozvahy MFI podle vykazujících subjektů: duben 2006

v mld. Kč	MFI			Konsolidovaná rozhaha MFI
	ČNB	Úvěrové instituce	Fondy peněžního trhu	
(1) AKTIVA CELKEM	832,9	3 054,7	78,8	3 194,6
(1.1) Úvěry rezidentům (bez CP)	29,8	1 817,8	16,4	1 214,0
MFI	0,1	633,6	16,4	-
Vládní instituce	3,9	81,7	0,0	85,6
Ostatní rezidenti	25,8	1 102,5	0,0	1 128,3
(1.2) Držené cenné papíry jiné než akcie emitované rezidenty	0,0	427,8	19,9	364,9
MFI	0,0	81,9	0,9	-
Vládní instituce	0,0	334,4	15,5	350,0
Ostatní rezidenti	0,0	11,4	3,5	14,9
(1.3) Akcie/podílové listy fondů peněžního trhu	0,0	5,4	0,0	-
(1.4) Držené akcie a jiné majetkové účasti emitované rezidenty	0,0	32,9	0,1	21,3
MFI	0,0	11,7	0,0	-
Ostatní rezidenti	0,0	21,2	0,1	21,3
(1.5) Zahraniční aktiva	778,2	526,8	42,2	1 347,2
(1.6) Stálá aktiva	11,9	102,2	0,0	114,0
(1.7) Ostatní aktiva	13,1	141,9	0,2	133,3
(2) PASIVA CELKEM	832,9	3 054,7	78,8	3 194,6
(2.1) Oběživo	294,6	-	-	272,7
(2.2) Vklady rezidentů	542,0	2 204,9	0,0	2 106,0
MFI	497,3	143,6	0,0	-
Centrální vláda	41,9	161,6	0,0	203,5
Ostatní vláda/ostatní rezidenti	2,8	1 899,7	0,0	1 902,5
(2.3) Akcie/podílové listy fondů peněžního trhu	-	-	64,0	58,7
(2.4) Emitované dluhové cenné papíry	0,0	146,0	0,0	63,2
(2.5) Kapitál a rezervy	-105,1	307,4	13,9	204,5
(2.6) Zahraniční pasiva	88,8	209,6	0,1	298,5
(2.7) Ostatní pasiva	12,6	186,8	0,8	200,1
(2.8) Přebytek mezibankovních závazků	-	-	-	-9,1

Konsolidovaná rozhaha MFI - aktiva

Konsolidovaná rozhaha MFI - pasiva

Komentář ke statistice měnového vývoje ¹⁾ (tabulky 3-9): Duben 2006

Roční míra růstu peněžního agregátu M3 vzrostla z 13,0 % v březnu na 13,7 % v dubnu a meziměsíční míra růstu vzrostla z 0,3 % na 2,8 %. Vlivem finančních transakcí peněžní agregát M3 meziročně narostl o 231,2 mld. Kč, (meziměsíčně narostl o 52,2 mld. Kč) a dosáhl hodnoty 1909,3 mld. Kč.

Hlavní složky M3

Mezi komponentami peněžního agregátu M3 má nadále rozhodující podíl peněžní agregát M1, který nejvíce přispívá k růstu M3. Peněžní agregát M1 se podílí téměř třemi čtvrtinami na roční míře růstu M3 (Tabulka 7).

Roční míra růstu M1 vzrostla z 12,9 % v březnu na 16,6 % v dubnu a podobně i roční míra růstu jednodenních vkladů vzrostla z 13,7 % v březnu na 18,3 % v dubnu. Jednodenní vklady meziměsíčně narostly o 4,1 %. V rámci jednodenních vkladů zaznamenaly meziměsíční nárůst vklady všech sektorů kromě pojišťoven a penzijních fondů, ty poklesly o 1,6 % (0,1 mld. Kč). Vklady ostatní vlády vzrostly o 20,3 % (16,4 mld. Kč), vklady nefinančních podniků vzrostly o 2,7 % (8,4 mld. Kč), vklady domácností vzrostly o 2,5 % (12,1 mld. Kč) a vklady ostatních finančních zprostředkovatelů o 2,4 % (0,4 mld. Kč).

Roční míra růstu oběživa nepatrně vzrostla z 10 % v březnu na 10,9 % v dubnu. Meziměsíčně oběživo vzrostlo o 2 % (nárůst o 5,4 mld. Kč vlivem finančních transakcí).

Ostatní krátkodobé vklady (bez jednodenních) meziměsíčně vzrostly vlivem finančních transakcí o 9,6 mld. Kč, tj. o 1,6 %. Roční míra růstu těchto vkladů se v dubnu snížila ve srovnání s březnem o 4,3 procentních bodů a dosáhla 8 % (v březnu 12,3 %). Trvale vysoký meziroční nárůst zaznamenávají vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců (menší z komponent). Jejich roční míra růstu v dubnu činila 43,1 %. Roční míra růstu vkladů se splatností do 2 let, které jsou dominantní složkou v krátkodobých vkladech, ve srovnání s minulým měsícem poklesla, a to o 5,4 procentního bodu, a dosáhla -0,1 %.

V rámci ostatních krátkodobých vkladů meziměsíčně vzrostly vklady domácností o 1,9 % (6,6 mld. Kč) a vklady nefinančních podniků o 4,4 % (8,8 mld. Kč). Naopak poklesly vklady ostatní vlády (bez centrální) o 3,4 % (0,9 mld. Kč), vklady ostatních finančních zprostředkovatelů o 1,2 % (0,2 mld. Kč) a vklady pojišťoven a penzijních fondů o 16,7 % (4,7 mld. Kč).

Obchodovatelné nástroje, které tvoří repo operace, akcie/podílové listy fondů peněžního trhu a dluhové cenné papíry se splatností do 2 let, zůstaly v dubnu na stejné úrovni jako v březnu (75,1 mld. Kč), jejich roční míra růstu ve srovnání s minulým měsícem klesla o 3,6 procentních bodů na 20,2 % (v březnu 23,8 %).

Hlavní protipoložky M3

Roční míra růstu úvěrů poskytnutých vládnímu sektoru se dlouhodobě pohybuje v záporných hodnotách a v dubnu činila -22,9 % (v březnu -30,4%). Roční míra růstu nakoupených vládních dluhopisů vzrostla o 2,1 procentního bodu a dosáhla hodnoty 2 % (v březnu -0,1 %). Celková zadluženost vládního sektoru vůči MFI v absolutním vyjádření poklesla ze 456,8 mld. Kč v dubnu 2005 na 435,6 mld. Kč v dubnu 2006, z toho úvěry poklesly ze 111,6 mld. Kč na 85,6 mld. Kč.

Roční míra růstu úvěrů poskytnutých soukromému sektoru se zvýšila z 20,7 % v březnu na 21,6 % v dubnu. K roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru nejvíce přispívají domácnosti. Ty se na roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru podílejí více jak jednou polovinou (Tabulka 8). Roční míry růstu úvěrů domácnostem dosahují dlouhodobě vysokých hodnot; v dubnu 2006 to bylo 33,2 %. Dalším sektorem, který se výrazně podílí na roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru jsou nefinanční podniky. Jejich roční míra růstu vzrostla z 14,3 % na 17 %.

Roční míra růstu čistých zahraničních aktiv se snížila z 17,1 % v březnu na 15 % v dubnu. Roční míra růstu dlouhodobějších finančních pasiv mírně klesla z 9,9 % na 8,1 % a roční míra růstu vkladů od centrální vlády vzrostla ze 46 % na 64,1 %.

1) Veškeré nárůsty a poklesy v zmíněné v tomto komentáři se týkají pouze finančních transakcí očištěných o netransakční vlivy

TABULKA 10

Úrokové sazby MFI - nové obchody¹⁾

průměr a suma za měsíc	2005		2006			
	duben		únor		březen	
	Sazba (% p.a.)	Objem (mld. CZK)	Sazba (% p.a.)	Objem (mld. CZK)	Sazba (% p.a.)	Objem (mld. CZK)
(1) Vklady domácností²⁾	0,83	648,4	0,85	705,2	0,85	724,8
(1.1) Jednodenní	0,45	411,3	0,40	453,9	0,40	460,3
(1.2) S dohodnutou splatností	1,35	45,3	1,34	41,4	1,36	47,7
Z toho: Do 2 let včetně	1,35	45,1	1,34	41,0	1,36	47,1
(1.3) S výpovědní lhůtou ³⁾	1,53	194,8	1,74	212,7	1,71	219,6
(1.3.1) Do 3 měsíců včetně	2,09	104,3	2,24	140,1	2,16	146,8
(1.3.2) Nad 3 měsíce	0,88	90,5	0,79	72,6	0,80	72,9
(2) Vklady nefinančních podniků⁴⁾	1,08	405,5	1,04	439,1	1,15	476,6
(2.1) Jednodenní	0,55	210,0	0,55	254,4	0,61	247,4
(2.2) S dohodnutou splatností	1,67	192,6	1,72	181,9	1,73	226,4
Z toho: Do 2 let včetně	1,67	192,5	1,72	181,9	1,73	226,3
(3) Úvěry domácnostem²⁾	11,23	32,1	11,34	35,3	10,71	42,0
(3.1) Přečerpání bankovních účtů ⁵⁾	14,97	17,4	15,35	19,7	15,37	20,3
(3.2) Na spotřebu	11,90	4,3	12,80	2,8	12,56	4,3
(3.3) Na bydlení	4,54	9,1	4,51	8,8	4,49	12,9
Z toho: Hypoteční úvěry ⁶⁾	0,00	0,0	-	-	4,33	7,5
Stavební spoření	4,90	3,7	4,96	2,8	4,96	3,5
(3.4) Ostatní	5,91	1,3	5,66	4,0	5,67	4,5
(4) Úvěry nefinančním podnikům	4,22	105,3	3,93	130,3	3,98	141,7
(4.1) Přečerpání bankovních účtů ⁵⁾	4,89	50,6	4,44	64,9	4,66	62,9
(4.2) Ostatní s objemem do 30 mil. CZK	4,82	16,5	4,75	15,1	4,66	20,2
Z toho: Fixace ⁷⁾ do 1 roku včetně	4,80	13,1	4,78	11,0	4,62	14,9
(4.3) Ostatní s objemem nad 30 mil. CZK	3,07	38,2	3,02	50,3	3,03	58,7
Z toho: Fixace ⁷⁾ do 1 roku včetně	2,85	33,4	2,97	47,8	3,01	55,0
(5) RPSN⁸⁾ úvěrů domácnostem	7,81	13,5	7,03	11,7	7,02	17,2
(5.1) Na spotřebu	13,70	4,3	14,27	2,8	13,95	4,3
(5.2) Na bydlení	5,01	9,1	4,72	8,8	4,69	12,9

¹⁾ Úroková statistika MFI sleduje pouze korunové vklady a úvěry. Sazby z nových obchodů jsou sazby sjednané mezi bankou a klientem na veškeré dohody uzavřené v průběhu referenčního období.

²⁾ Domácnosti - klienti MFI náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace institucionální sektorů ESA95.

³⁾ Vklady domácností s výpovědní lhůtou zahrnují i obdobné vklady nefinančních podniků jejichž objemy jsou v této kategorii zanedbatelné.

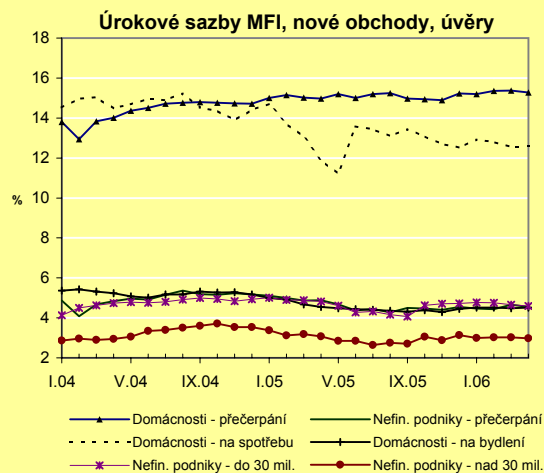
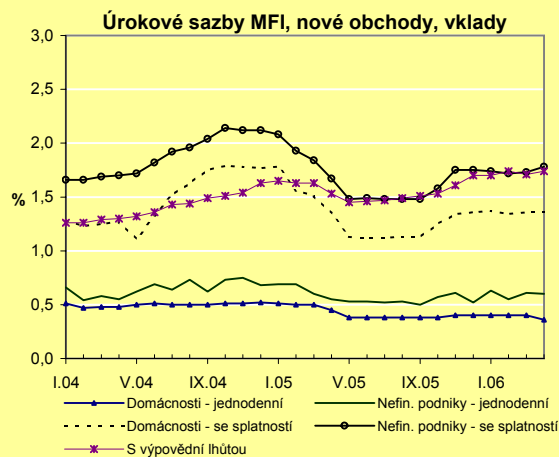
⁴⁾ Včetně vkladů s výpovědní lhůtou přijatých od nefinančních podniků (jež jsou zároveň zahrnuty v položce 1.3).

⁵⁾ Přečerpání účtu, tj. kontokorenty a povolené i nepovolené debety.

⁶⁾ Z důvodu nepřesné interpretace definice hypotečních úvěrů nebyla data pro tento ukazatel Českou národní bankou publikována od 31. března 2005 do 31. prosince 2005.

⁷⁾ Doba fixace úrokové sazby, tj. období na počátku kontraktu, po které se sjednaná úroková sazba nemůže měnit. Pro období do 1 roku včetně zahrnuje i variabilní sazbu.

⁸⁾ Roční procentní sazba nákladů, tj. sazba zahrnující v sobě kromě úrokových nákladů i všechny související náklady úvěru pro klienta (poplatky apod.).

TABULKA 11

Úrokové sazby MFI - stavy obchodů¹⁾

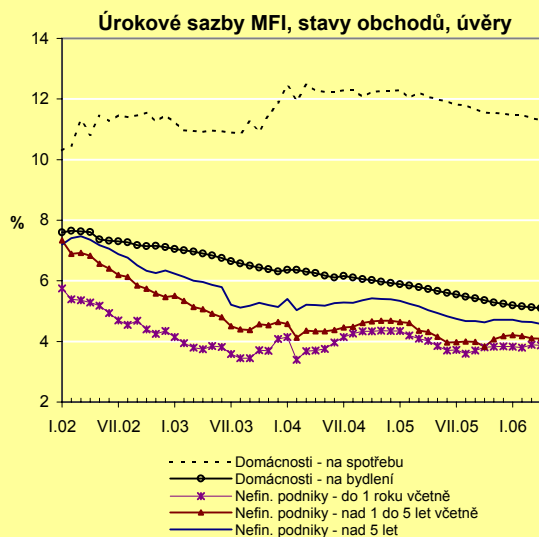
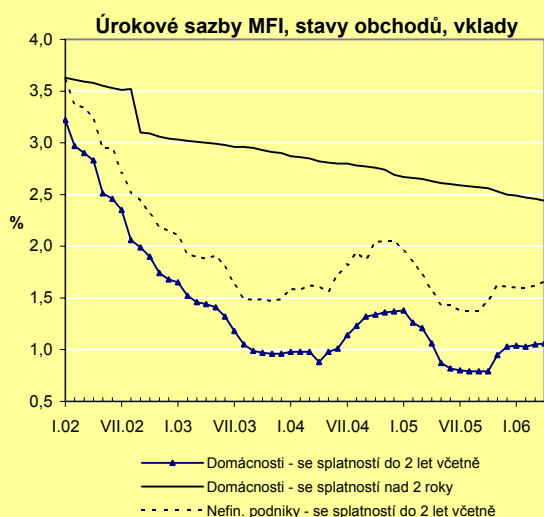
stav ke konci měsíce	2005		2006		2006		2006	
	duben		únor		březen		duben	
	Sazba (% p.a.)	Objem (mld. CZK)	Sazba (% p.a.)	Objem (mld. CZK)	Sazba (% p.a.)	Objem (mld. CZK)	Sazba (% p.a.)	Objem (mld. CZK)
(1) Vklady domácností²⁾³⁾	1,28	1024,6	1,23	1059,0	1,22	1072,8	1,21	1097,3
(1.1) S dohodnutou splatností	1,99	420,4	1,90	393,2	1,90	393,5	1,90	402,8
(1.1.1) Do 2 let včetně	1,06	171,8	1,03	155,4	1,05	156,3	1,06	158,0
(1.1.2) Nad 2 roky	2,63	248,6	2,47	237,7	2,46	237,2	2,44	244,8
(2) Vklady nefin. podniků³⁾	1,01	377,0	0,95	403,0	1,03	414,1	1,04	422,1
(2.2) S dohodnutou splatností	1,59	166,9	1,62	148,3	1,64	166,4	1,68	171,6
(2.2.1) Do 2 let včetně	1,57	163,3	1,60	144,0	1,62	162,0	1,66	167,2
(2.2.2) Nad 2 roky	2,58	3,6	2,46	4,3	2,45	4,4	2,45	4,4
(3) Úvěry domácnostem	7,71	334,3	7,07	426,7	7,03	436,8	6,98	443,8
(3.1) Na bydlení	5,73	225,6	5,16	291,5	5,13	298,0	5,09	303,4
Z toho: Hypoteční úvěry ⁴⁾	0,00	127,8	-	-	4,93	190,1	4,85	191,5
Stavební spoření	6,08	88,2	5,74	90,3	5,71	91,3	5,68	98,8
(3.2) Na spotřebu a ostatní	12,08	108,7	11,46	135,3	11,38	138,8	11,30	140,4
(4) Úvěry nefin. podnikům	4,40	391,0	4,17	448,8	4,18	448,8	4,16	457,7
(4.1) Do 1 roku včetně	4,02	173,6	3,80	195,6	3,89	193,4	3,87	195,9
(4.2) Nad 1 do 5 let včetně	4,31	101,2	4,18	107,7	4,10	108,3	4,09	110,8
(4.3) Nad 5 let	5,03	116,3	4,65	145,5	4,64	147,2	4,58	150,9

¹⁾ Úroková statistika MFI sleduje pouze korunové vklady a úvěry. Sazby ze stavů obchodů jsou sazby aplikované na bilanční zůstatky ke konci období.

²⁾ Domácnosti - klienti MFI náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace institucionální sektorů ESA95.

³⁾ Zahnuje i jednodenní vklady a vklady s výpovědní lhůtou uvedené v tabulce 10. Pro tyto typy vkladů se stavy shodují s novými obchody.

⁴⁾ Z důvodu nepřesné interpretace definice hypotečních úvěrů nebyla data pro tento ukazatel Českou národní bankou publikována od 31. března 2005 do 31. prosince 2005.

Komentář k úrokovým sazbám MFI (tabulky 10 a 11): Duben 2006

Úrokové sazby z nových obchodů

Celkové úrokové sazby na **nové vklady** domácností a nefinančních podniků zaznamenaly v dubnu oproti minulému měsíci jen nepatrné změny (do 0,02 procentního bodu); úroková sazba na nové vklady domácností dosáhla 0,84 %, na nové vklady nefinančních podniků mírně vzrostla na 1,17 %.

Průměrná úroková sazba na nové jednodenní vklady **domácností** se po pěti měsících, kdy dosahovala stále hodnoty 0,40 %, mírně snížila na 0,36 %. Naopak vklady s výpovědní lhůtou byly úročeny sazbou mírně vyšší (pro splatnost do 3, i nad 3 měsíce), celkem průměrně 1,74 %. Sazba u nových vkladů s dohodnutou splatností byla shodná se sazbou z minulého měsíce, tedy 1,36 %.

Mírný nárůst celkové průměrné úrokové sazby na nové vklady **nefinančních podniků** na 1,17 % byl zapříčiněn zvýšením sazby na vklady s dohodnutou splatností do 2 let (o 0,05 procentního bodu na 1,78 %). U jednodenních vkladů úroková sazba dosáhla 0,60 %.

U **nových úvěrů** domácnostem došlo v dubnu ke zvýšení průměrné úrokové sazby, u nefinančních podniků byl nárůst sazby jen nepatrný a odpovídala tak úrovni z předchozího měsíce.

Úvěry poskytnuté **domácnostem** oproti minulému měsíci podražily (o 0,43 procentního bodu) a byly úročeny sazbou 11,14 %. Ke zvýšení sazby došlo u úvěrů na spotřebu (na 12,61 %), na bydlení (na 4,52 %) i u ostatních úvěrů (5,75 %). Naopak mírné snížení sazby (téměř o desetinu procentního bodu) zaznamenala jen přečerpání bankovních účtů (na 15,28 %).

Celková průměrná úroková sazba z nově poskytnutých úvěrů **nefinančním podnikům** dosáhla 3,99 %. Přečerpání bankovních účtů byla úročena ve srovnání s březnem sazbou o více než desetinu procentního bodu nižší (4,54 %), a stejně tak i u ostatních úvěrů došlo k nepatrnému poklesu sazby (o 0,06 procentního bodu jak pro úvěry do 30 mil. CZK, tak nad 30 mil. CZK). Celková průměrná úroková sazba z nových úvěrů se nesnížila z toho důvodu, že podíl přečerpání bankovních účtů a ostatních úvěrů s objemem do 30 mil. CZK s relativně vyšší úrokovou sazbou se na celkovém objemu úvěrů zvýšil.

Celková roční procentní sazba nákladů na úvěry domácnostem v dubnu vzrostla o necelé 2 desetiny procentního bodu na 7,20 %. RPSN na úvěry na spotřebu se zvýšila na 14,00 % (o 0,05 procentního bodu), RPSN z úvěrů na bydlení vzrostla jen nepatrně (o 0,01 procentního bodu) na 4,70 %.

Úrokové sazby ze stavů obchodů

Průměrné úrokové sazby ze **zůstatků vkladů** domácností a nefinančních podniků se držely na úrovni z minulého měsíce (sazby se pohnuly pouze o setinu procentního bodu).

Vklady **domácností** byly v dubnu úročeny sazbou 1,21 %. Po pěti měsících, kdy se úroková sazba ze zůstatků jednodenních vkladů držela na 0,40 %, klesla na hodnotu 0,36 %. Naopak u vkladů s výpovědní lhůtou došlo k mírnému zvýšení sazby na 1,74 %, tedy na úroveň z února 2006. Úroková sazba ze zůstatků vkladů s dohodnutou splatností nezaznamenala oproti minulému měsíci žádnou změnu a i nadále dosahuje 1,90 %.

Stejně tak i celková průměrná úroková sazba z vkladů **nefinančních podniků** nezaznamenala oproti březnu 2006 téměř žádnou změnu; sazba vzrostla jen nepatrně o setinu procentního bodu na 1,04 %. U vkladů s dohodnutou splatností se úroková sazba mírně zvýšila (o 0,04 procentního bodu) na 1,68 %, a to v důsledku nárůstu sazby pro splatnost do 2 let na 1,66 %. Jednodenní vklady byly v dubnu úročeny sazbou 0,60 % (o setinu procentního bodu nižší oproti březnu 2006).

Trend snižování průměrné úrokové sazby účtované bankami na **zůstatky úvěrů** poskytnutých domácnostem i nadále pozvolně pokračoval (na hodnotu pod 7 %), zatímco úroková sazba ze zůstatků úvěrů nefinančním podnikům nezaznamenala oproti minulému měsíci žádnou výraznou změnu (snížení sazby jen o 0,02 procentního bodu na 4,16 %).

Na poklesu průměrné sazby ze zůstatků úvěrů **domácnostem** se podílely jak úvěry na bydlení (snížení sazby na 5,09 %), tak úvěry na spotřebu a ostatní (sazba se mírně snížila na 11,30 %).

Zůstatky úvěrů **nefinančním podnikům** byly v dubnu ve srovnání s předchozím měsícem úročeny sazbou nepatrně nižší, a to pro všechny splatnosti, přičemž úroková sazba nejvíce klesla u úvěrů se splatností nad 5 let (o 0,06 procentního bodu) na 4,58 %.

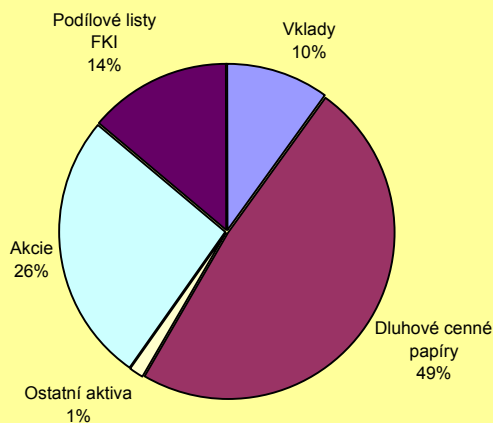
TABULKA 12

Čtvrtletní agregovaná rozvaha FKI¹⁾

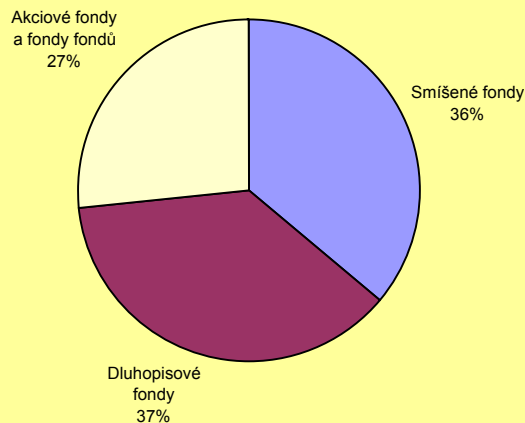
v mld. Kč; stav ke konci čtvrtletí	2005				2006
	březen	červen	září	prosinec	březen
AKTIVA					
Celkem	53,0	55,4	62,7	65,4	73,4
(1.1) Vklady	6,3	5,6	6,6	6,0	7,4
(1.2) Dluhové cenné papíry celkem	30,1	31,7	34,1	34,6	35,5
MFI	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6
Vládní instituce	15,7	19,2	19,7	20,1	19,7
Ostatní rezidenti	2,3	2,2	2,2	2,1	2,2
Nerezidenti	11,4	9,7	11,6	11,8	12,9
Do 1 roku	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5
Nad 1 rok	29,3	30,9	33,4	33,9	34,9
(1.3) Akcie	13,3	13,0	16,1	17,4	19,3
MFI	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6
Ostatní rezidenti	2,6	2,5	3,0	3,0	3,6
Nerezidenti	10,3	10,1	12,6	13,9	15,2
(1.4) Podílové listy fondů	2,7	4,4	5,2	6,9	10,2
Rezidenti	0,2	0,2	0,4	0,5	1,6
Nerezidenti	2,5	4,2	4,8	6,4	8,7
(1.5) Ostatní aktiva	0,7	0,7	0,7	0,6	1,0
PASÍVA					
Celkem	53,0	55,4	62,7	65,4	73,4
(2.1) Přijaté úvěry	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
(2.2) Emitované podílové listy FKI	44,5	45,0	48,8	52,5	58,5
Rezidenti	44,4	44,8	48,5	52,2	58,2
Nerezidenti	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
(2.3) Kapitál a rezervy	7,4	8,6	11,2	11,5	12,8
(2.4) Ostatní pasiva	1,1	1,8	2,8	1,4	2,1
BILANČNÍ SUMA ČLENĚNÁ PODLE TYPU FONDU					
CELKEM	53,0	55,4	62,7	65,4	73,4
Akciové fondy a fondy fondů	7,4	9,3	11,5	14,4	19,5
Dluhopisové fondy	24,0	26,0	28,0	26,9	27,4
Směšené fondy	21,7	20,2	23,2	24,1	26,5

¹⁾ Fondy kolektivního investování (FKI) jsou podílové fondy jiné než fondy peněžního trhu a investiční fondy, které jsou rezidenty v ČR

Bilanční suma členěná podle položek aktiv

Bilanční suma členěná podle typu fondu

Komentář k čtvrtletní agregované rozvaze FKI (tabulka 12): Březen 2006

V prvním čtvrtletí roku 2006 došlo k významnému nárůstu bilanční sumy fondů kolektivního investování (FKI) ze 65,4 mld. Kč na 73,4 mld. Kč, což představuje nárůst o 12,2%.

Největší nárůst bilanční sumy vykázaly fondy fondů (čtvrtletní nárůst z 7,01 mld. Kč na 10,37 mld. Kč), smíšené fondy (čtvrtletní nárůst z 24, 11 mld. Kč na 26,52 mld. Kč), akciové fondy (čtvrtletní nárůst z 7,88 mld. Kč na 9,1 mld. Kč). Rovněž nepatrný nárůst bilanční sumy byl zaznamenán u dluhopisových fondů (čtvrtletní nárůst z 26,95 mld. Kč na 27,4 mld. Kč).

Na nárůstu aktivní strany bilance u fondů z fondů se podílely hlavně podílové listy, které vrostly o 3 mld. Kč. Významný nárůst byl patrný u nerezidentských podílových listů, které vzrostly o 2,09 mld. Kč, rovněž rezidentské podílové listy vzrostly o necelou miliardu Kč (0,94 mld. Kč). Na nárůstu pasivní strany bilance se podílely především emitované podílové listy, které vzrostly také o 3 mld. Kč. Na nárůstu aktivní bilanční sumy u akciových fondů měly vliv akcie v držení, které vrostly o 1,4 mld. Kč, a to především nerezidentské akcie, které vzrostly o 1,33 mld. Kč, akcie rezidentů vzrostly pouze o 0,07 mld. Kč. Na nárůstu pasivní strany bilance se podílely emitované podílové listy, které vzrostly o 1,4 mld. Kč. Na nárůstu bilanční sumy na straně aktiv u smíšených fondů měl vliv nárůst vkladů u bank, který vzrostl o 1,3 mld. Kč, dluhové cenné papíry vzrostly o 0,36 mld. Kč (rezidentské vzrostly o 0,43 mld. Kč, zatímco nerezidentské poklesly o 0,08 mld. Kč). Také akcie vzrostly o 0,49 mld. Kč (rezidentské vzrostly o 0,5 mld. Kč, zatímco nerezidentské poklesly o 0,01 mld. Kč). Podílové listy v držení u smíšených fondů zaznamenaly rovněž mírný nárůst a to o 0,06 mld. Kč (rezidentské vzrostly o 0,09 mld. Kč, zatímco nerezidentské poklesly o 0,03 mld. Kč). Na pasivní straně bilance se na nárůstu podílely hlavně emitované podílové listy, které vzrostly o 1,27 mld. Kč. U dluhopisových fondů se na nárůstu bilanční sumy na straně aktiv podílely menší mírou dluhové cenné papíry (vzrostly o 0,15 mld. Kč) a podílové listy (vzrostly o 0,26 mld. Kč). Na pasivní straně na nárůst bilanční sumy měly vliv emitované podílové listy, které vzrostly o 0,37 mld. Kč.

Ke konci prvního čtvrtletí se dluhové cenné papíry v držení na bilanční sumě podílely 48,3%. Podíl domácích dluhových cenných papírů činil 30,69%, zahraničních dluhových cenných papírů 17,61%. Akcie v držení představovaly podíl na bilanční sumě 26,31%. Domácí akcie představovaly podíl na bilanční sumě pouze 5,59%, zahraniční akcie 20,72%. Celkový podíl podílových listů v držení byl 13,93% (domácí podílové listy 2,12%, zahraniční podílové listy 11,82%). Vklady v bankách představovaly 10,07%. U ostatních aktiv činil podíl na bilanční sumě 1,39%. Ke konci prvního čtvrtletí emitované podílové listy vrostly o 6,05 mld. Kč. Emitované podílové listy v držení rezidentů vzrostly o 5,95 mld. Kč, v držení nerezidentů vzrostly o 0,09 mld. Kč.

Na našem území ke konci 1. čtvrtletí působilo 56 rezidentských fondů kolektivního investování (FKI). Bylo evidováno 15 fondů z fondů, 20 smíšených fondů, 12 dluhopisových fondů a 9 akciových fondů.

Slovník pojmů

Harmonizace statistik: Smlouva o založení Evropského společenství uložila Evropské centrální bance (ECB) zabezpečit jednotnou statistiku podle čl. 5 Statutu Evropského systému centrálních bank. Centrální banky jednotlivých členských zemí ES proto shromažďují jednotně definované statistické informace a ECB z nich poté sestavuje agregované hodnoty pro měnovou politiku eurozóny. Přestože nařízení Rady č.2533/98, které specifikuje požadavky na sběr statistických dat, se týká pouze zemí eurozóny, ECB dostává úplné sestavy dat i od tzv. nezúčastněných zemí (například ČR), aby monitorovala jejich ekonomický a finanční vývoj.

Měnové statistiky: Finanční makrostatistiky sektorů S.121, S.122 a S.123 založené výhradně na tzv. "host country" principu. Podle tohoto principu se rezidentskou vykazující jednotkou rozumí taková instituce, která je rezidentem v daném ekonomickém teritoriu. Soubor vykazujících jednotek zahrnuje 1) instituce založené a umístěné v daném teritoriu, včetně dceřinných společností jejichž mateřské společnosti jsou umístěny mimo toto teritorium a 2) pobočky institucí, které mají své ústředí mimo toto teritorium.

Čistá zahraniční aktiva: Zahrnují zahraniční aktiva MFI ČR (jako měnové zlato, hotovost jiná než Kč, cenné papíry emitované nerezidenty ČR a úvěry poskytnuté nerezidentům ČR) minus zahraniční pasiva MFI ČR (jako vklady v držbě nerezidentů ČR, repo operace, podíly a akcie fondů peněžního trhu a dluhové cenné papíry s dobou splatnosti do dvou let včetně emitované MFI a v držení nerezidentů).

Dlouhodobější finanční závazky MFI: Skládají se z vkladů s dohodnutou dobou splatnosti přesahující dva roky, vkladů s výpovědní lhůtou přesahující tři měsíce, dluhových cenných papírů emitovaných s původní dobou splatnosti delší než dva roky a kapitálu a rezerv MFI v ČR.

Fixace úrokové sazby: Doba fixace úrokové sazby, tj. období na počátku kontraktu, po které se sjednaná úroková sazba nemůže měnit. Pro období do 1 roku včetně zahrnuje i variabilní sazbu.

Fondy kolektivního investování (FKI): Pro měnovou statistiku zahrnují podílové a investiční fondy jiné než fondy peněžního trhu, které jsou rezidenty v ČR. Jedná se o subjekty, jejichž výhradním předmětem činnosti je kolektivní investování, tzn. shromažďování peněžních prostředků od investorů a jejich investování za podmínek stanovených zákonem o kolektivním investování (č.189/2004 Sb.). Tyto subjekty mohou být zřizovány podle zákona buď jako podílové fondy spravované investiční společností nebo jako investiční fondy.

Fondy peněžního trhu: Jsou definovány obdobně jako fondy kolektivního investování, jejichž podílovými jednotkami jsou, co se týče likvidity, prostředky velmi podobné vkladům, a které především investují do nástrojů peněžního trhu a/nebo do akcií/podílových jednotek fondů peněžního trhu a/nebo do ostatních převoditelných dluhových nástrojů se zbytkovou splatností do jednoho roku včetně a/nebo do bankovních vkladů a/nebo které sledují míru návratnosti blížící se úrokovým sazbám nástrojů peněžního trhu. Kritéria použitá pro určování fondů peněžního trhu lze odvodit z veřejných prospektů, statutů fondů, základacích dokumentů, stanov nebo vnitřních řádů, upisovacích dokumentů nebo investičních smluv, obchodních dokumentů nebo jiných dokladů s podobným účelem, které se týkají subjektů kolektivního investování.

Konsolidovaná rozvaha v sektoru MFI: Základní statistický přehled měnové statistiky. Je založen na rezidentském principu a získá se vyloučením vzájemných pozic mezi MFI v jejich agregované rozvaze.

Měnové finanční instituce (MFI): Finanční instituce, které tvoří sektor tvorby peněz. Podle právních předpisů Společenství sem patří centrální banka, rezidentské úvěrové instituce a všechny ostatní rezidentské finanční instituce, jejichž předmětem činnosti je přijímat vklady a/nebo prostředky velmi podobné vkladům od jiných subjektů než měnových finančních institucí a na vlastní účet (přínejmenším v ekonomickém smyslu) poskytovat úvěry a/nebo investovat do cenných papírů. V podmínkách ČR MFI zahrnují centrální banku, banky, fondy peněžního trhu a družstevní záložny.

Míra růstu: Procentuální změna sledované veličiny v referenčním období počítaná z objemů měsíčních finančních transakcí a ze zůstatkových hodnot na počátku každého z měsíců.

Non-MFI: Všechny rezidentské sektory kromě MFI, tj. vládní instituce (S.13), nefinanční podniky (S.11), finanční instituce jiné než MFI (S.123 a S.124), a domácnosti a neziskové instituce sloužící domácnostem (S.14 a S.15) podle klasifikace ESA 95.

Slovník pojmů - pokračování

Ostatní finanční zprostředkovatelé (OFZ): Subjekty náležející do sektorů ostatních finančních zprostředkovatelů bez pojišťovacích společností a penzijních fondů (S.123), do sektoru pomocných finančních institucí (S.124) a do sektoru pojišťovacích společností a penzijních fondů (S.125) podle klasifikace ESA 95.

Peněžní agregáty: Zahrnují pasiva měnového charakteru měnových finančních institucí vůči non-MFI rezidentům ČR, kromě centrální vlády. Úzký peněžní agregát M1 zahrnuje oběživo (bez hotovosti na pokladnách bank) a jednodenní vklady. Střední peněžní agregát M2 zahrnuje M1, vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců a vklady se splatností do 2 let. Široký peněžní agregát M3 zahrnuje M2, akcie/podílové listy fondů peněžního trhu, emitované dluhové cenné papíry se splatností do 2 let a repo operace.

Podílové fondy jiné než fondy peněžního trhu:

1. *akciové fondy a fondy fondů* – fondy, které trvale investují na akciovém trhu minimálně 66% aktiv (tj. do akcií a instrumentů nesoucích riziko akcií) a/nebo fondy které trvale investují minimálně 66% aktiv do podílových listů a akcií fondů. Akciové fondy zahrnují i indexové fondy a garantované fondy vázané na akciové indexy.
2. *dluhopisové fondy* – fondy, které trvale investují na trhu dluhopisů. Doplňkové investování do akcií je možné, ale podíl akcií nesmí překročit 10% aktiv fondu. Dluhopisové fondy zahrnují i indexové a garantované fondy vázané na obligační indexy.
3. *smíšené fondy* – fondy investující do různých aktiv (akcií a dluhopisů) na různých trzích. Limity pro podíl akcií či dluhopisů nejsou stanoveny.

Příspěvek k meziroční míře růstu: Míra růstu vybrané komponenty vážená jejím podílem na celkové míře růstu agregátu.

Reklasifikace: Zahrnují jakékoliv změny v rozvaze MFI, které vznikají v důsledku změn v souboru vykazujících jednotek, firemní restrukturalizace, reklasifikace aktiv a pasiv a korekce vykazovaných chyb

Rezident: Všechny domácí a zahraniční právnické a fyzické osoby, včetně poboček zahraničních bank a zahraničních vlastníků budov a pozemků, které mají centrum ekonomického zájmu v daném území. Zahraniční právnické a fyzické osoby se považují za rezidenty minimálně po jednom roce ekonomické aktivity na daném území, s výjimkou poboček zahraničních bank a vlastníků budov a pozemků, kteří se stanou rezidenty v okamžiku právoplatného právního aktu (zahraniční vlastníci budov a pozemků pouze ve vztahu k transakcím týkajícím se dané budovy nebo pozemku).

RPSN: Roční procentní sazba nákladů, tj. sazba zahrnující v sobě kromě úrokových nákladů i všechny související náklady úvěru pro klienta (poplatky apod.).

Sazby z nových obchodů: Sazby sjednané mezi bankou a klientem na veškeré dohody uzavřené v průběhu referenčního období.

Sazby ze stavů obchodů: Sazby ze stavů obchodů jsou sazby aplikované na bilanční zůstatky ke konci období.

Sektor domácností: Institucionální jednotky náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace ESA95.

Sektor držby peněz: Všechny institucionální jednotky mimo centrální vládu (S.1311) a sektor měnových finančních institucí (S.121 a S.122) podle klasifikace ESA95.

Sektor tvorby peněz: Všechny institucionální jednotky náležející do sektoru centrální banka (S.121) a sektoru ostatních měnových finančních institucí (S.122) podle klasifikace ESA95

Sektor měnově neutrální: Institucionální sektor, který je tvořen sektorem centrální vlády (S.1311) podle klasifikace ESA95.

Soukromý sektor: Sektor, který je tvořen všemi institucionálními sektory kromě sektoru vlády (S.13) a sektoru měnových finančních institucí (S.121 a S.122) podle klasifikace ESA95.

Slovník pojmů - pokračování

Transakční (toková) data: Hodnoty, které jsou vztaženy k celému období a počítají se jako rozdíly zůstatků ke konci aktuálního a předcházejícího období očištěné o tzv. netransakční vlivy, tj. vlivy které souvisejí s reklasifikací, změnami v ocenění a změnami devizových kurzů v daném období. V důsledku existence těchto faktorů vznikají zlomy v časových řadách a tím je ovlivněna porovnatelnost bilančních zůstatků na koncích sledovaných období. Transakční (toková) data odrážejí pouze ty změny, které vznikají jako důsledek transakcí, tj. z přijímání finančních aktiv nebo poskytování finančních pasiv.

Úvěry na bydlení: Úvěry poskytnuté domácnostem za účelem pořízení / investování do bydlení, včetně stavby a úpravy bytových nemovitostí.

Úvěry na spotřebu: Úvěry poskytnuté domácnostem pro osobní účely na spotřebu zboží a služeb.

Vklady s dohodnutou splatností: Vklady, které nemohou být klienty vybrány před uplynutím předem stanovené doby splatnosti.

Vklady s výpovědní lhůtou: Vklady, které mohou být klienty vybrány až po uplynutí předem sjednané výpovědní lhůty od okamžiku oznámení úmyslu vklad vybrat.

Technické poznámky

A. Výpočet míry růstu

Míra růstu pro referenční období se počítá z objemů měsíčních finančních transakcí a ze zůstatkových hodnot na počátku každého z měsíců. Měsíční transakce jsou počítány z rozdílů zůstatkových hodnot očištěných o reklasifikace, ostatní přecenění, pohyby směnných kurzů a případně ostatní změny, které nejsou důsledkem transakcí. Tato data pak odrážejí pouze ty změny, které vznikají z přijímání finančních aktiv nebo poskytování finančních pasiv. Reklasifikace a ostatní netransakční korekce jsou v transakční statistice zaváděny z toho důvodu, aby byla zachována srovnatelnost postupných sledování a tím umožněny výpočty indexů předpokládaných zůstatků sledovaných hodnot a odvození jejich míry růstu.

Způsob výpočtu

1. Měsíční procentuální změna a_t^M pro měsíc t se počítá podle vztahu:

$$(a) \quad a_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right) \times 100$$

2. Roční míra růstu pro měsíc t , tj. změna za posledních 12 měsíců končící měsícem t se počítá jako součin dvanácti součinitelů každého předchozího měsíce. Výpočet roční míry růstu na základě meziměsíčních měr růstu tak umožňuje zohlednit transakční změny a netransakční vlivy v jednotlivých měsících.

$$(b) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

kde

F_t^M - transakce v měsíci t

$F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$

a

L_t - zůstatek na konci měsíce t

C_t^M - reklasifikace v měsíci t

E_t^M - změny směnných kurzů v měsíci t

V_t^M - změny v ocenění měsíci t

Míry růstu pro jiná referenční období se odvozují od vzorce (b).

B. Výpočet příspěvku k roční míře růstu sledované veličiny (například M3)

Jestliže $a_t(M3)$ reprezentuje roční míru růstu M3 za rok končící měsícem t , a $F_{t-i}(M1)$, $F_{t-i}(M2-M1)$, $F_{t-i}(M3-M2)$ jsou měsíční transakce komponent M1, M2-M1 a M3-M2 v měsíci $t-i$, pak příspěvek například M1 k roční míře růstu M3 se počítá jako:

$$\frac{\sum_{i=0}^{11} F_{t-i}(M1)}{\sum_{i=0}^{11} [F_{t-i}(M1) + F_{t-i}(M2 - M1) + F_{t-i}(M3 - M2)]} \times a_t(M3)$$

Seznam příloh

Prosinec 2005

Dlouhodobé úrokové sazby v kontextu hodnocení konvergence (LTIR)

Leden 2006

Neúplný sběr dat v rozvahové statistice sektoru měnových finančních institucí

Duben 2006

Statistika úrokových sazeb (MIR)

Statistika úrokových sazeb (MIR)

ÚVOD

Harmonizovaná úroková statistika (MIR) sleduje úrokové sazby, které banky aplikují na korunové a eurové úvěry a vklady poskytnuté resp. přijaté od nefinančních sektorů kromě vlády, rezidentských v ČR (domácnosti, nefinanční podniky a neziskové instituce sloužící domácnostem).

Metodologie statistiky úrokových sazeb v ČR vychází z Evropského systému národních účtů (ESA95) a z Nařízení Evropské centrální banky ECB/2001/18 o harmonizované statistice úrokových sazeb.

Harmonizovaná statistika úrokových sazeb (MIR) se v České národní bance sestavuje od roku 2004. Úrokové sazby a příslušné objemy jsou publikovány a reportovány s měsíční periodicitou.

ÚČEL HARMONIZOVANÉ STATISTIKY ÚROKOVÝCH SAZEB

Statistika úrokových sazeb bank poskytuje podklady pro analýzu transmisního mechanismu měnové politiky a to zejména úrokového kanálu. Úrokové sazby vyhlášené bankami pro poskytování úvěrů a přijímání vkladů jsou reakcí na změny základní úrokové sazby. Konečným výsledkem jsou pak změny investičních aktivit a oslabení či posílení tlaků na růst cenové hladiny.

Dalšími oblastmi využití statistiky úrokových sazeb je možnost zkoumání úrokových sazeb pro sektorovou analýzu (například spotřeba a bydlení domácností nebo výše úvěrování nefinančních podniků). Úrokové sazby MFI spolu s objemy úvěrů a vkladů mohou dále vysvětlit vývojové trendy v průběhu finančního zprostředkování, a tak poskytovat důležité informace pro analýzu finanční stability.

V neposlední řadě podávají úrokové sazby vyhlášené bankami pro poskytování úvěrů informace o podmínkách financování ekonomiky, zatímco úrokové marže mezi sazbami úvěrů a vkladů mohou být indikátory konkurenceschopnosti a výnosnosti bank.

VYMEZENÍ HARMONIZOVANÉ STATISTIKY ÚROKOVÝCH SAZEB

Pokrytí obchodů – MIR statistika je rozdělena do dvou základních oblastí - úrokových sazeb ze stavů obchodů a úrokových sazeb z nových obchodů. Stav obchodů jsou definovány jako bilanční zůstatky k okamžiku vykazování (tj. k poslednímu dni v měsíci) přijatých, resp. poskytnutých vkladů a úvěrů bankou klientům a naopak. Úrokové sazby ze stavů obchodů tedy odpovídají aktuálně uplatňovaným úrokovým sazbám na tyto zůstatky. Nové obchody jsou definovány jako všechny nové vkladové a úvěrové dohody uzavřené mezi bankou a klienty v průběhu sledovaného období (měsíce). Rozhodujícím kritériem pro vznik nového obchodu je aktivní zapojení klienta do jednání o podmínkách dohody. Úrokové sazby z nových obchodů tedy odpovídají sazbám, které byly sjednány pro všechny nové obchody uzavřené v průběhu měsíce.

Členění podle sektoru, měny, splatnosti a doby fixace sazby - MIR statistika sleduje vztahy bank vůči jejich klientům, kterými jsou rezidentské domácnosti, nefinanční podniky a neziskové instituce sloužící domácnostem. Sledují se pouze vkladové a úvěrové obchody v CZK a EUR. Interval původní doby splatnosti se liší podle instrumentu a druhu výkazu (tj. stav obchodů nebo nové obchody). Pro všechny typy instrumentů jsou použity standardní hranice 1 rok a 5 let, pro přijaté vklady je členění splatností podrobnější s dalšími hranicemi 1 den, 3 měsíce a 2 roky. Pro nové úvěrové obchody je požadavek na původní splatnost nahrazen požadavkem původní doby fixace úrokové sazby.

Typy nástrojů - úrokové sazby se sledují pro všechny vkladové a úvěrové nástroje včetně neobchodovatelných cenných papírů. Celkem se sestavuje 45 úrokových sazeb a příslušných objemů členěných podle typu obchodu, typu nástroje, sektoru protistrany, původní splatnosti a měny.

Úrokové sazby - vykazovanou úrokovou sazbou je tzv. anualizovaná sjednaná sazba (AAR – annualised agreed rate). Sazba je definována jako úroková sazba, která je u vkladu nebo úvěru individuálně sjednaná mezi vykazujícím subjektem (bankou) a klientem, poté přepočítaná na roční základ a uváděná v procentech. Namísto sazby AAR lze použít tzv. úzce definovanou efektivní úrokovou sazbu (NDER – narrowly defined effective rate), a to buď plošně pro všechny typy instrumentů ve všech výkazech úrokové statistiky, a nebo pouze pro takové produkty, pro které je použití sazby NDER vhodnější a poskytuje přesnější výsledky než sazba AAR. Další sazbou je roční procentní sazba nákladů (APRC – annual percentage rate of charge); sazba se vykazuje pouze pro nové obchody týkající se spotřebitelských úvěrů a úvěrů domácnostem na obytné nemovitosti a na rozdíl od předchozích sazeb pokrývá celkové náklady úvěru (vč. poplatků).

ŠIRŠÍ SOUVISLOSTI HARMONIZOVANÉ STATISTIKY ÚROKOVÝCH SAZEB

Zatímco statistika úrokových sazeb stavů obchodů existovala v hrubém přiblížení v ČR již před harmonizací s EU, potom statistika úrokových sazeb nových obchodů je zcela novým konceptem. Interpretaci úrokových sazeb a jim příslušejícím objemům či vahám je proto třeba věnovat náležitou pozornost.

Statistiky úrokových sazeb (MIR) jsou tzv. „cenovými“ statistikami, kde úrokové sazby indikují „ceny“ úvěrových a vkladových produktů na trhu. Úrokové sazby jsou pro další zpracování doprovázeny objemy, kterými jsou v případě stavů obchodů rozvahové údaje a v případě nových obchodů objemy uzavřených smluv v dané periodě.

Přiřazování odlišně definovaných bilančních zůstatků z rozvahových statistik k úrokovým sazbám může být zdrojem chyb při výpočtu průměrných úrokových sazeb či různých indikátorů. Další oblastí, kde dochází k poměrně časté chybné interpretaci, jsou úrokové sazby z nových obchodů a jim přiřazené váhy. Statistika úrokových sazeb z nových obchodů bývá v oblasti úvěrů mylně zaměňována buď za dnes již zrušenou statistiku úrokových sazeb z nově čerpaných úvěrů¹ nebo statistiku úrokových sazeb z obrátů v daném měsíci (čerpání-splátky). Koncept nových obchodů je založen na sledování objemu a ceny (úroků) nově uzavřených smluv mezi bankou a klientem (úrokový kanál). Při interpretaci úrokových sazeb je tedy třeba brát v úvahu výše uvedené rozdíly mezi různými statistikami úrokových sazeb a rovněž specifický charakter vah nových obchodů, které se sice používají k výpočtu průměrných úrokových sazeb, ale nelze je již samostatně použít pro agregace, například pro výpočet zadlužení domácností v daném období. Tématu nové obchody je proto věnována následující kapitola.

KONCEPT NOVÉHO OBCHODU

Definice nového obchodu

Jak již bylo zmíněno, nové obchody jsou definovány jako všechny nové vkladové a úvěrové dohody uzavřené mezi bankou a klienty v průběhu sledovaného období (měsíce). Jedná se o všechny finanční kontrakty, které poprvé stanovují úrokovou sazbu sjednanou mezi bankou a klientem. Dále se jedná o všechna nová jednání upravující již existující dohody, kdy je klient aktivně zapojen do jednání o podmínkách.

Naopak za nový obchod nejsou považovány:

- automatické prolongace existujících kontraktů, které se odehrávají bez aktivní účasti klienta a nevyžadují žádné nové jednání o podmínkách smlouvy (včetně úrokové sazby),
- změny pohyblivých úrokových sazeb ve smyslu automatických úprav (podle vývoje referenční sazby),
- změny sazby (ani jiných podmínek), které byly klientem odsouhlaseny při prvotním sjednání kontraktu.

Od ledna 2005 jsou z nových obchodů na straně úvěrů vyloučeny restrukturalizované úvěry.

Úroková sazba z nového obchodu

Při vykazování úrokových sazeb banky musí vždy vycházet z informací známých v okamžiku vykazování. V případě úrokových sazeb z nových obchodů jsou to pak většinou informace uvedené ve smlouvě, obchodních podmínkách, atd. Pokud některá z důležitých charakteristik smlouvy není stanovena pevně, ale závisí na budoucím vývoji okolních podmínek (např. vývoj variabilní sazby), pak banka pro účely úrokové statistiky předpokládá neměnnost těchto podmínek a neznámou budoucí výši nahradí současnou hodnotou daného ukazatele.

Pro účely úrokové statistiky z nových obchodů se předpokládá, že klient čerpá celý úvěr najednou a tento předpoklad se případně využije i při výpočtu sazeb NDER a APRC. Pokud tomu tak není a klient úvěr čerpá postupně (v tranších), pak se toto postupné čerpání nepromítne do sazeb z nových obchodů, ale odrazí se ve statistice ze stavů obchodů.

Využití úrokových sazeb z nových obchodů

Nové obchody by měly odrážet nabídku a poptávku na trhu vkladů a úvěrů v daném období a poskytovat informaci o aktuální ceně kapitálu.

Na straně **úvěrů** je tak za objem obchodu považována celá dohodnutá částka uvedená ve smlouvě. Tato statistika tedy sleduje nově nasmlouvané obchody během vykazovaného období. Z pojetí nových obchodů vyplývá, že objem nově nasmlouvaných úvěrů mezi bankou a domácnostmi, resp. nefinančními podniky, neposkytuje informaci o reálném nárůstu či poklesu zadlužení těchto sektorů v daném období. Důvodů je

¹ Nově čerpané úvěry byly sledovány do konce roku 2003, tedy před zavedením harmonizované statistiky úrokových sazeb (MIR) dle Nařízení ECB/2001/18.

hned několik; především nově nasmlouvané úvěry nejsou vždy klienty čerpány najednou, ale naopak postupně během i několika následujících vykazovaných období, nebo dokonce úvěr nemusí být nakonec v plné nasmlouvané výši vůbec vyčerpán (nicméně přislíbený objem úvěru a dohodnutá úroková sazba budou součástí statistiky nových obchodů).

Jak již bylo zmíněno, za nový obchod se považují i všechna nová jednání upravující již existující dohody, kdy je do vyjednávání o podmínkách aktivně zapojen klient. V takovýchto případech je pak za objem nového obchodu považována vždy jen ta částka, na níž se nové podmínky vztahují². Nicméně prvotně nasmlouvaný objem úvěru, jež byl poskytnutý za původních podmínek, se do statistiky nových obchodů promítl v plné výši.

V případě **vkkladů** je pojetí nových obchodů poněkud jednodušší, neboť cílová výše vkladu je ve smlouvě stanovena spíše výjimečně. Z toho důvodu se za objem nového vkladu obvykle považuje výše první úložky. Pokud je ale předem s jistotou známe, jaká bude celková akumulovaná výše vkladu při jeho splatnosti, je za objem nového obchodu považována tato budoucí částka.

² Pokud dojde před ukončením úvěrové smlouvy ke změně podmínek např. navýšení objemu úvěru, změně splátek atd., pak je za objem nového obchodu považována celá dosud nesplacená částka úvěru včetně případného navýšení. V případě snížení objemu úvěru odpovídá objem nového obchodu celá dosud nesplacená částka úvěru po snížení.